

BEELDHOUWER-SCHILDER LOUIS MAST

Enige jaren geleden – toen ik bezig was aan de genealogie van de familie Mast – sprak ik met de accurate vorser en numismaticus de heer André Despretz (1938-1997) over mijn bloedverwant beeldhouwer-schilder Louis (Lodewijk) Mast (1).

Hij schreef in het Nationaal Biografisch Woordenboek (2) een beknopte levensbeschrijving over deze kunstenaar maar moedigde mij aan bij gelegenheid een bijdrage met mijn resultaten te plaatsen in ons gerenommeerd tijdschrift Ghendtsche Tydinghen.

Louis Mast zag het levenslicht in één van die schamele huisjes rechts in de Schokkebroedersvest dat gesloopt werd in 1903. Links de kapel van de Alexianen. Hier kijken we in de richting van de Poel (foto Charles D'Hoy).

Eerste levensjaren en studies

Louis Jean (Lodewijk Jan) Mast zag het levenslicht in het huis van zijn ouders in de Cellebroedersvest (of Schokkebroedersvest) te Gent op 21 augustus 1857, in een thans verdwenen straatje aan de Poel die achter de barokke Alexianenkapel liep van het gewezen Sint-Amanduscollege.

Hij was het zevende en jongste kind van Pierre Charles Louis (1817-1880), kraankind en ontvanger van de Vrije Schippersmaats en van Clemence Burio (1819-1859). Hij stamde dus ongetwijfeld af van leden van de Vrije Schippersnering en van de Vrije Nering der Wijnschroders.

Ondanks het vroege overlijden van zijn moeder aan 40 jaar bleef Louis bij zijn vader en bracht vanaf 1865 zijn verdere jeugd door aan de Ketelvest waar zijn vader in 1877 nog als baljuw werd verkozen van de gemeente. Louis volgde lager onderwijs en liet zich in oktober 1868 als elfjarige inschrijven aan de Gentse Academie voor Schone Kunsten. Hij ging meteen ook in de leer bij beeldhouwer Antoon Van Eename (1827-1873) en hij werkte ondertussen ook als timmerman.

In de academie had hij de eerste twee jaren een goed gedrag en een goede leerzaamheid. Het derde jaar werd hij op 6 december 1870, op 3 januari 1871 en op 3 maart 1871 telkens drie dagen van de academie weggezonden voor slecht gedrag en ongeschiktheid. Daarna is hij terug op zijn pootjes gevallen en waren zijn uitslagen goed.

Met uitzondering van één jaar – als negentienjarige – ging hij in totaal gedurende vijftien jaar naar de academie waar hij zich vooral toelegde op de beeldhouwkunst.

In zijn eerste jaar bekwam hij bij professor Verplancke in de klas Lijntekenen de 3e plaats op 54 leerlingen. In de afdeling Grondbeginselen (1869-1870) kreeg hij les van Jules De Keghel (1834-1892) en het jaar daarna Levend Model en Klein Plaaster van Theodoor Canneel (1817-1892). Vervolgens kreeg hij les in de klas *d'après l'Antique, d'Anatomie, Perspective, Histoire Nationale, enz.* In het schooljaar 1874-1875 kreeg hij beeldhouwen en levend model van Pieter de Vigne-Quyo (1812-1877). Het jaar daarop van Louis Van Biesbroeck (1839-1919). Zo ging zijn opleiding en studie verder met lessen in Anatomie, Ontleedkunde, Typen en Costumes, zelfs met lessen architectuur dat eindigde in 1884. Tijdens dit laatste jaar had hij een goed gedrag, was wel dikwijls afwezig maar behaalde over gans het schooljaar de 2e plaats.

In 1880 won Louis Mast zelfs de eerste prijs in de grote wedstrijd beeldhouwkunde. Tweede werd Domien Van den Bossche (1854-1906) en derde werd Hippolyte Leroy (1857-1943), beiden werden ook gerenommeerde beeldhouwers.

Nog tijdens zijn studies woonde en werkte Louis in 1879 te Brussel. Datzelfde jaar woonde hij ook samen met zijn broer beeldhouwer Karel Mast (1854-1929) aan de Zuivelsteeg 7 te Gent. Van daar verhuisde hij telkens voor korte tijd naar een ander adres: in 1882 naar de Oude Schapmarkt 6 en in 1885 woonde hij in de Kleine Vleeshuissteeg 6 (aan de Kouter) om dan van 1886 tot 1889 aan de Kleine Bellevuestraat (huidige Rozemarijnstraat) te gaan wonen.

Louis Jean (Lodewijk Jan) Mast 1857-1901
(RUG - Handschriftenzaal - Vliegende blaadjes II/M/30).

Van de Staat en de Provincie ontving hij in 1879 een subsidie van 500 fr., die het volgende jaar verhoogd werd tot 700 fr. Toen hij in 1881 een eerste plaats behaalde in de door de academie speciaal uitgeschreven grote prijs voor beeldhouwen, schonk de stad Gent hem een studiebeurs voor drie jaar van telkens 1000 fr. (omgerekend in huidige munt zou dit thans 5832 EUR zijn) (3); deze werd verhoogd met een staatssubsidie van 400 fr. en een provinciale toelage van 200 fr. Van huis uit onbemiddeld, kon hij daardoor gedurende vier maanden te Parijs studeren. Daarna bezocht hij de voornaamste Franse en Duitse steden.

Loopbaan

Terug in Gent, werkte hij bij beeldhouwer Karel De Kesel (1848-1922). Aan de Prijs van Rome nam hij deel in 1882 en 1885, maar hij geraakte met respectievelijk een 16e en een 12e plaats niet door de schiftingen. Tussen 1884 en 1887 verbleef hij meestal in Den Haag en Leiden in Nederland.

Louis Mast huwde te Gent op 15 september 1887 met de tien jaar jongere Pauline Alphonsine Vercauteren, geboren in het Berouw te Gent op 18 december 1867 als dochter van Charles (°1828 en sijser van beroep) en Victorine Dufour.

Zij bleven nog enige tijd aan de Kleine Bellevuestraat wonen om dan in 1890 naar Onderbergen 68 te verhuizen en om in 1892 naar de Bellevuestraat 100 (huidige Raas van Gaverestraat) te gaan wonen.

Hij is slechts relatief productief als beeldhouwer, dus een vast inkomen als loontrekker in de Academie was natuurlijk meegenomen.

Hij stelde zich kandidaat als toezichter en op 31 december 1890 werd hij surveillant aan de Gentse Tekenacademie: *Le conseil a nommé les sieurs Alph. D'Hooghe et Louis Mast aux fonctions de surveillant à l'Académie de dessin.* Eens binnen in de Academie werd hij op 11 november 1892 leraar grondbeginselen als opvolger van Jan Delvin (1853-1922). Hij werd benoemd in de 2e klas der principes met een wedde van 1125 fr./jaar. *Nomination de Mr. Charles Mast (fout! Het is Louis Mast) aux fonctions de professeur de la 2e classe de principes en remplacement de Mr. Delvin. Il jouira du traitement minimum soit 1125 fr. l'an.* In 1897 was hij leraar in de klas van grondbeginselen (met een wedde van 1350 fr./jaar): *De vermeerdering der jaarwedden van de leraars der klassen van grondbeginselen zijn verrechtvaardigd, schrijft de toezichtscommissie, door de buitengewone verdienste waarvan de heren Louis Mast en Ferdinand Willaert blijk gegeven hebben* (elk een vermeerdering van 225 fr./jaar). Niettegenstaande hij een goede en plichtsgetrouwe

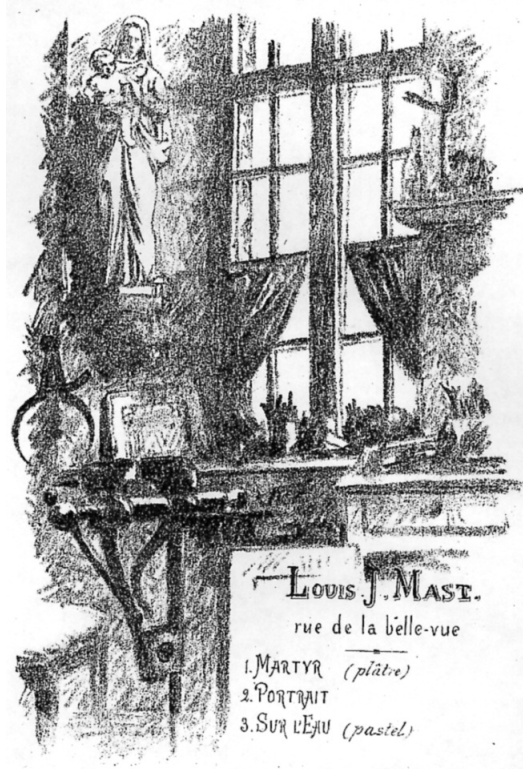
leraar was had hij toch een kritische houding t.o.v. het traditionele academisch onderwijs (4).

Tijdens zijn korte loopbaan als leraar heeft hij toch een groot aantal beeldhouwers opgeleid en moedigde hij ook beginnende schilders en beeldhouwers of ontluikend talent aan studies te volgen aan de academie. Zo werd o.m. schilder-tekenaar Maurice Dupuis (1882-1959) in 1894, het jaar dat zijn vader overleed, buiten weten van zijn moeder, door Louis Mast voor het eerst naar de academie gebracht (5).

Louis Mast kocht in 1894 een stuk grond, het lot 33 en een deel van het lot 34 aan de huidige Parklaan (178 m² voor de som van 2675,40 fr.). Het lot 36 was voor Gustave Dhondt en het lot 37 voor Alexis Callant (1858-1943), de onbekend gebleven jeugdschrijver en auteur van *Tiperi*. Op 24 februari 1894 vroeg hij toelating voor het opbouwen van een woonhuis met werkhuis voor beeldhouwwerk, *op den grond gelegen op den boulevard van het park*. De toelating werd verleend op 5 april 1894 en het was architect Ernest Van Hamme (1856-1932) die het plan tekende. De werken moeten goed opgeschoten hebben want tegen einde 1894 woonde hij reeds aan de Parklaan 18, waar hij achteraan over een ruim atelier beschikte. Het betreft de huidige nrs. 27-31, omdat het thans in studio's is onderverdeeld (6).

Tentoonstellingen

- Gent - 1882-1884: Cercle des Beaux Arts.
- Gent - 1883-1889: Nam deel aan de Triennale Salons.
- Gent - 1887-1888: Wij Willen; in de aula van de Universiteit Gent met beeldhouwwerken, schilderijen en pastels, samen met o.m. Albert Baertsoen (1866-1922), Albert Toefaert (1856-1909), Hippolyte Leroy (1857-1943), Ferdinand Willaert (1861-1938). Deze tentoonstelling ging gepaard met een concert en de uitgave van een brochure met tekeningen van een aantal kunstenaars (in 1887 van 23 oktober 1887 tot 3 november 1887).
- Gent - 1891-1893: Wij Willen; met beeldhouwwerken, schilderijen en pastels. Met uitgave van brochure met tekeningen o.a. van Louis Mast, samen met o.a. terug Albert Baertsoen, Hippolyte Leroy, Georges Minne (1866-1941) en Ferdinand Willaert (in 1892-93 van 18 december 1892 tot 2 januari 1893 in Palais de l'Université).
- Gent - 1897: Cercle Artistique et Littéraire samen met Jos Horenbant (1863-1956), Albert Toefaert en Ferdinand Willaert.
- Gent - 1899: Provinciale Tentoonstelling van Oost-Vlaanderen.

Pastel door Louis Jean Mast op een programmabrochure Cercle Artistique 'Wij Willen'
(RUG - Handschriftenzaal - Vliegende blaadjes I/W/11).

- Brussel - 1881: Debuteerde op de triennale en stelde hij ook nog tentoon in 1884 en 1890.
- Antwerpen - 1882: Eveneens in 1891, 1898 en 1901.
- Parijs - 1892: Salon van de Société des Artistes Français, behaalde er een eervolle vermelding met De Gekwetste Gladiator.
- Parijs - 1893: Salon van de Société des Artistes Français.
- Parijs - 1894: Exposition des Beaux Arts (7).

Oeuvre

Het oeuvre van Mast is kwantitatief beperkt. Het bestaat haast uitsluitend uit beeldhouwwerk. Schilderen deed hij als tijdverdrijf. Er is werk van Mast ver-

spreid in Den Haag, Roermond (Nederland), Roubaix en Saint-Quentin (France). Mast was geen stijlvernieuwer. Zijn borstbeelden werden geprezen om hun treffende gelijkenis en de levende karaktervolle voorstelling, zijn beelden om de zuivere zekere lijn. Hij was een artistiek gecultiveerd man met een open en vrank karakter.

Na zijn overlijden schreef La Flandre Libérale: *il était très estimé de ses confrères et collègues. Il avait réussi, par le franchise de son caractère et le charme de ses nombreuses connaissances en matière d'art plastique, à réunir autour de lui un groupe compact d'amis, que la mort autant que la maladie du regretté sculpteur ont plongés dans la plus sincère affection* (8).

Het Gentse Museum voor Schone Kunsten bezit het gebronzeerde gips van de Gewonde Gladiator, de bustes van Theodoor Canneel (1817-1892), Adolf Samuel (1824-1898), Prins Albert (1875-1934) evenals een gipsen vrouwenhoofd. De bibliotheek van de Universiteit Gent bezit de bustes van Jean Jacques Kickx (1842-1887) en August Wagener (1829-1896) en een variant van de grafplaat voor Xavier de Cock (1818-1896) (gips en hout).

Louis was ondervoorzitter van de Cercle Artistique et Littéraire; door haar bemiddeling bij de stad Gent werd het beeld De Gewonde Gladiator ca 1889 door de stad Gent aangekocht.

Beelden

- 1882 - Gips - **Meleager** (geconcipieerd tijdens zijn Parijse studiereis).
- 1883 - Gips - **Bacchante**.
- 1889 - Brons - **De gewonde gladiator** (ook de stervende gladiator of de gewonde of stervende zwaardvechter genoemd - Le Gladiateur Blessé wordt algemeen beschouwd als zijn meesterwerk (aanvankelijk geplaatst aan het Graaf van Vlaanderenplein. Het is 2 meter hoog en op het voetstuk staat te lezen 'Ave Cesar, morituri te saluent' (Gegroet Cesar, zij die gaan sterven groeten u). Vervolgens verhuisde het op 6.11.1970 naar het bijgelegen Koning Albertpark); het werd in november 1996 beschadigd door vandalen en werd in 1997 door het beeldhouwerscollectief Loods 13 van Walter De Buck hersteld. Het beeld werd terug in het Koning Albertpark achter de Stadsbibliotheek teruggeplaatst op 2.6.2003. Op 12.10.2004 stelde men echter vast dat vandalen het lemmet van het zwaard hadden gestolen! Het beeldhouwerscollectief van Walter De Buck maakte een nieuw zwaard zodat begin mei 2005 de Gladiator weer klaar was voor de strijd. Ook nadien werd het beeld nog geschonden en staat de zwaardvechter er

1889 - Brons - De gewonde gladiator (ook de stervende gladiator of de gewonde of stervende zwaardvechter genoemd - Le Gladiateur Blessé.

Het beeld staat in het Koning Albertpark achter de stadsbibliotheek. Het wordt algemeen beschouwd als het meesterwerk van Louis Mast.

Het is 2 meter hoog en op het voetstuk staat te lezen 'Ave Caesar, morituri te salutent' (Gegroet Cesar, zij die gaan sterven groeten u).

- thans in de lente van 2012 nog steeds zonder zwaard (10 tot 13).
- 1892 - Gips - **Martelaar**.
  - 1899 - Brons - **De vier wapenboden (of herauten) met blaoenen**, die de nissen sieren aan de voorgevel van de Gentse Koninklijke Nederlandse Schouwburg (inwijding op 1.10.1899), allegorische voorstellingen van de belangrijkste rederijderskringen van Gent: De Fonteyne, Sint-Barbara, Sint-Agnete of Bodemloze Mande en Maria ter Eere (Marien Theeren); Hij maakte vóór 1.5.1899 vier gipsen modellen à 1200 fr. per beeld en ze werden gegoten door de bronsgieters Goossens en Steyaert. Twee maand later werden ze geleverd tegen 1800 fr. per beeld. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werden in 1918 de vier bronzen beelden door de Duitse Bezetter meegenomen, maar werden na de oorlog teruggevonden in de Filature du Rabot en teruggeplaatst op 1.8.1919 (9).
  - 1887 - Gips - **Vrouwe Socialismus** stond in het Gentse Volkspark Vooruit en staat afgebeeld op de kolenjetons van de Cooperatieve Vooruit.
  - 1888 - Brons - **Negertje** (of het moorke) - Monument voor de artillerieluitenanten Joseph (1855-1882) en Lieven Vandevelde (1850-1888), onthuld op

Koninklijke Nederlandse Schouwburg op het St.-Baafsplein te Gent waar de vier beelden van Louis Mast in nissen staan.

Hier de bronzen heraut van De Fonteyne, herkenbaar aan de leuze 'Als 't past bi appetite' (foto Erik Dekeyser).

22.7.1888 in het Citadelpark op de plaats waar zich sedert 1902 het Museum voor Schone Kunsten bevindt. Het werd op 17.2.1902 weggenomen en later bovenop een waterval aan de vijver geplaatst. Het ontwerp was van Armand Heins (1856-1938). Het is het zingend en marimbaspelend negertje Sakala, door Lieven Vandevelde meegebracht en dat van 1885 tot 1887 in de Gentse Middelbare School aan de K.L. Ledeganckstraat een westerse opvoeding kreeg. Het portretmedaillon van de gebroeders Vandevelde met lauwerkrans en linten en de versieringen van het monument, nl. schild en assagaaien, boek en landkaart, werden door L. Mast uitgevoerd. Het monument is grotendeels verminkt doordat de bronzen delen in 1908 werden gestolen met uitzondering van het medaillon dat door een marmeren uitvoering werd vervangen. Het negertje werd gegoten door bronsgieter K. Steyaert en het medaillon door bronsgieter Frans Albers (12, 14, 15). De krant van dinsdag 19 juni 2007 meldde dat het bronzen kunstwerk mysterieus verdwenen was uit het Citadelpark: Moorken-standbeeld vermist. Men nam aan dat het beeld gestolen was door metaaldieven omwille van de waarde van het brons. 's Anderendaags was het mysterie opgelost. Een zware tak van een lindenboom was bovenop het beeld terechtgekomen en heeft het beeld naar beneden doen vallen. De Groendienst had alles

opgeruimd en de stukken in veiligheid gebracht. Op 18 oktober 2007 werd het beeld op zijn oorspronkelijke plaats teruggebracht nadat het werd gerestaureerd door bronsgieterij Ferbuyt uit Oostakker (26).

Bustes

Een speciale plaats neemt de fantasie Job in (1882, gips; 1884, gebronszeerd terracotta; 1899, marmer).

Verder weten we ook van het bestaan af van:

1881 - Terracotta - Buste van mej. J.D.K.

1881 - Terracotta - Buste van mej. M.D.K.

1886 - Gips - Buste van J.D.C.

1887 - Gips - Jean-Jacques Kickx (1842-1887), Botanicus en rector van de Universiteit Gent.

1889 - Gips - Buste van mevrouw G.

1891 - Gips - Buste van mevrouw De L.

1891 - Brons - Theodoor Swarts (1839-1911), prof. scheikunde aan de Universiteit Gent.

Het monument voor de gebroeders Van de Velde in het Citadelpark te Gent zoals het er oorspronkelijk uitzag met lauwerkrans en linten en de versieringen van het monument, nl. schild en assa-gaaien, boek en landkaart (detail van zichtkaart uitgeverij Emile Veeck, Bruxelles: Statue Vandeveldes freres - Parc de Gand; afgestempeld op 13 aout 1900; verzameling Erik Dekeyser).

- 1891 - Gips - Paul Lebrun (1863-1920), muziekpedagoog en componist.
- 1893 - Marmer - Emmanuel Boudin (1820-1893), professor school voor Burgerlijke Bouwkunde.
- 1893 - Brons - Theodoor Caneel (1817-1892), leraar en bestuurder Gentse Academie.
- 1895 - Marmer - August Wagener (1829-1896), professor moraalfilosofie aan de Universiteit Gent en schepen van de stad Gent.
- 1896 - Marmer - Adolf Samuel (1824-1898), componist en directeur van het Gentse Muziekconservatorium.
- 1899 - Marmer - Felix Dauge (1829-1899), prof. analytische meetkunde, astronomie en hogere algebra aan de Universiteit Gent en schepen van de stad Gent.
- 1899 - Marmer - Buste van mevrouw D.
- 1899 - Brons - Cesar De Cock (1823-1904), kunstschilder.
- 1899 - Marmer - Prins Albert van België (laatste werk, vervaardigd in het Koninklijk Paleis te Brussel); Dr. Alfred Dupureux; burgemeester Charles de Kerchove (1819-1882).
- ?? - Plaaster - Een plaasteren De Cock (Xavier of Cesar) zag ik ca 1990 op de zolder van Feestlokaal Vooruit (St.-Pietersnieuwstraat).
- ?? - Plaaster - Kampvechtster (16).
- ?? - Plaaster - Iris (16).

Grafmonumenten

Louis Mast vervaardigde eveneens medaillons en beelden voor grafmonumenten in het Gentse:

- 1882 - Brons - Een gehurkte rouwende vrouw voor de familie Edmond Paternotte op de Westerbegraafplaats.
- 1890 - Brons - Een knielende vrouw bij een zuil voor de familie Beernaert-De Coninck op het Campo Santo te Sint-Amandsberg.
- ?? - Brons - Portretmedaillon voor componist Pieter Heckers (1863-1891) op de Westerbegraafplaats.
- 1897 - Brons - Hoogrelief voor schilder Xavier de Cock (1818-1896), Deurle.
- 1899 - Marmer - Athena en portretmedaillon voor Jacques Coppieters (1857-1899), Westerbegraafplaats.
- 1899 - Brons - Cesar De Cock (1823-1904), kunstschilder, in 1904 op diens graf op de Westerbegraafplaats geplaatst.
- ?? - Marmer - Halfverheven beeldhouwwerk, Weduwe Jan Hofman,

westerbegraafplaats. Het was in slechte staat en is thans vermoedelijk gesloopt (17 en 18).

Ziekte en overlijden

In oktober 1897 manifesteerden zich bij Louis Mast de eerste symptomen van geestesziekte. Volgens P. Haesaerts verbleef Louis in 1899 te Sint-Martens-Latem, waar hij deel uitmaakte van de Eerste Latemse Groep met o.m. George Minne (1866-1941), Gustaaf Van de Woestijne (1881-1947), Valerius De Saedeleer (1867-1941), Karel Van de Woestijne (1878-1929) en Albijn Van den Abeele (1835-1918).

Zijn psychische gezondheidstoestand ging steeds achteruit en in 1900 was hij reeds twee jaar in de onmogelijkheid les te geven: *Disponibilité de Mr. Mast: door de gemeenteraad wordt zijn inbeschikbaarstelling goedgekeurd met toekenning van 2/5e van zijn wedde wegens gezondheidsredenen* (25). Als leraar in de klas grondbeginselen werd hij trouwens op de zitting van 3 juli 1900 vervangen door C. Tremerie, mogelijk Carolus Tremerie (1858-1945) (19).

Op 28 april 1900 werd hij in het Psychiatrisch Centrum Dr. Guislain opgenomen, maar na drie dagen verhuisde hij als betalend patiënt naar Het Strop (huidige Sint-Alfons in de Sint-Juliaanstraat), waar hij enige tijd later volledig krankzinnig, op 15 juli 1901, nauwelijks 44 jaar oud overleed.

Hij werd begraven op de Westerbegraafplaats na absoutes in de kerk van Sint-Pieters-Buiten op 17 juli 1901 (20 en 21).

Verscheidene kranten maakten melding van het overlijden van Louis Mast (22).

Louis Mast staat afgebeeld in Het Guldenboek der Provinciale Tentoonstelling van Oost-Vlaanderen - Gent 1899. De originele foto's berusten in de bibliotheek van de Gentse Universiteit (23).

Twee tekeningen Mast voorstellend verschenen in *Le Petit Bleu du Matin*: zijn buste (13.6.1895) en een spotprent (10.7.1895). Bij dit laatste schreef men toen onder de titel *Un Bruxellois par jour een korte bijdrage over Louis Mast: Un sculpteur, un Flamand, un male! Un pétrisseur de terre molle, mais une tête carrée. En Gantois, Mast, nen boom (een boom). L'auteur du buste de Wagener, récemment inauguré à Gand. Naquit à Gand il y a 38 ans. Eut bientôt le maillet à la main, l'ébauchoir entre les dents. Simple praticien d'abord. Un bûcheur; on pourrait ériger une pyramide de Cheops du tas de glaise qu'a pétri ce moderne Pygmalion (...). A son blason: Mast est le digne descendant du chef de l'antique corporation gantoise des franc bateliers.*

Mast, en français, mât, l'a bien gravi, le mât, lentement, mais sûrement pour en décrocher la timbale de gloire. Le voici au faite. Il s'y tient bien. Ce n'est plus à lui qu'on applique à Gand ce dicton populaire, le macte animo de ses ancêtres: Mast, héwd u vast! (24).

Tijdens zijn ziekte reeds was zijn 34-jarige echtgenote verplicht (als winkelster) een handel te beginnen in kruidenierswaren in hun woning aan de Parklaan (toen nr. 22). Dit bleef ze daar doen tot ze vanaf 1907 herbergierster (cabaretière) werd aan de Cataloniënstraat 3.

Uit zijn huwelijk met Pauline Vercauteren werd op 16 december 1887 in zijn woning aan de Korte Meir een dochter geboren: Gabrielle Victoire Charlotte Mast. Na het overlijden van haar vader is zij samen met haar moeder op 25 september 1907 naar Schaarbeek verhuisd in de Rue Jh. Brand 58.

De archieven van Schaarbeek werden vernield bij de brand van het gemeentehuis op 17 april 1911. Na 1911 zijn zij niet in de bevolkingsregisters van Schaarbeek te vinden. Opzoekingen in het naburige Brussel en Etterbeek leverden geen resultaat op. Van de bevolkingsdienst van Evere en Sint-Joosten-Node kreeg ik geen antwoord.

Bij de viering van het 125-jarig bestaan van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten werd van 17 juli 1925 tot 15 augustus 1926 een grote tentoonstelling gehouden in de gebouwen van de academie waarbij het werk van 247 kunstenaars vertegenwoordigd was, zo o.m. ook van Louis Mast met twee plaasters: Kampvechtster en Iris.

Broer Charles (Karel) Mast

Zoals eerder vermeld was ook de drie jaar oudere broer van Louis Mast beeldhouwer, zij het meer ambachtelijk. Hij wordt nogal eens verward met zijn broer waardoor men denkt dat er maar één beeldhouwer Mast bestaan heeft. Karel Samuel Mast werd geboren te Gent in de Engelandstraete (cfr. Inge-landgat) op 4 augustus 1854. Mijn betovergrootvader Samuel Hayaert (1820-1888) fungeerde als dooppeter.

Door het vroegtijdige overlijden van zijn moeder kwam Karel in het verouderde Kuldershuis terecht aan het Geraard Duivelsteen. Pas in 1873 kwam er een nieuw weeshuis aan de Martelaarslaan. Hij ging reeds vroeg in een beeldhouwersatelier werken en ging vanaf 1870 zoals zijn broer Louis reeds eerder deed naar de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Gent om er zich in de beeldhouwersstiel te vervolmaken (27). In 1883 vinden we het gezin terug aan de Kleine Vleeshuissteeg en vanaf 1888 staat Karel Mast in de

Wegwijzer van Gent als beeldhouwer en houtsnijder voor meubelmakers, Kleine Bellevuestraat 34; vanaf 1896 Twaalf Kamerstraat 15 (cfr. Twaalfkameren) waar de echtgenote van Karel Mast, Leonie Vanderhaeghen (1856-1929) ook winkelierster was in mercerie en ellegoederen.

Karel werkte als beeldhouwer en houtsnijder voor meubelmakers wellicht zowel als zelfstandige als voor beeldhouwateliers. Niettegenstaande hij veel en lang gewerkt heeft zijn er slechts enige kunstwerken van hem bekend. Vooral in de periode tot de aanloop van de Gentse Wereldtentoonstelling van 1913 was hij nogal productief:

- Veldstraat - voor de stoffenfirma Maison Franchomme & Cie die doorliep tot in de Zonnestraat: beeldhouwwerk in de inkomhal.
- Belfort - 1911 - de 20 gargouilles (waterspuwers) bij het plaatsen van de nieuwe belforttoren (28).
- Graslei 1-2-3 - 1911 - beeldhouwwerk bij de restauratie van deze huizen door architect Ernest Van Hamme (1856-1932) – Huys De Bolle.
- Graslei 4 - 1911 - beeldhouwwerk aan Het Verberrende Steen, restauratie door architect A.R. Janssens.
- Graslei 5 - 1912 - beeldhouwwerk aan De Beerie, restauratie door architect A.R. Janssens.
- Graslei 12 - 1912 - sculpture d'ornements aan Tolhuisje, restauratie door architect A.R. Janssens.
- Burgstraat 4 - 1917 - restauratie huis De Gekroonde Hoofden (De Graven van Vlaanderen), oorspronkelijk noemde dit huis zelfs 'In de Draecke' en het beeldhouwwerk (de gekroonde hoofden) werden geboetseerd door Oscar Sinia (1877-1956), maar uitgevoerd door Karel Mast (29 en 30).

Alhoewel men moeilijk kan spreken van een dynastie van beeldhouwers bij de familie had ook hun neef Alphonse Mast (°1859) een opleiding genoten als beeldhouwer aan de Academie voor Schone Kunsten. Hij behaalde zelfs in 1878 de gouden medaille in de klas modellering naar versierselen. Hij was bedrijvig als beeldhouwer-houtsnijder voor meubelmakers en was gevestigd aan de Houtlei, Twaalfkameren, Coupure Rechts en Coupure Links, op drie verschillende adressen te Sint-Amandsberg en aan de Batterijstraat. Na 1929 is hij verhuisd naar Hoboken waar we zijn spoor bijster zijn (31).

Erik Dekeyser

Bronnen:

1. Erik R. DEKEYSER: *Familiegeschiedenis Mast – 1320-2002 –Vrije Schippersnering en Vrije Nering der Wijnschroders – 2002.*

2. ANDRE DESPETZ: *Lodewijk Jan Mast* in Nationaal Biografisch Woordenboek, deel 13, 1990, kolom 543-547.
3. SAG - ASK (Academie voor Schone Kunsten) nrs. 453-454; inschrijvingslijsten 1868-1883; programma prijsuitdeling IV/45/doos 240-284/ nr. 247.
4. Gemeenteraadsverslagen: zitting van 31.12.1890, blz. 1124; 11.11.1892, blz. 818; 21.12.1896 (ASK - Begroting 1897) en zitting van 29.12.1896, pag. 1400.
5. Cultureel Jaarboek van de Provincie Oost-Vlaanderen, 1982, pag. 189.
6. Gemeenteraadsverslagen van 27.2.1894 en SAG: Reeks G12 - 1894-B12 - bouw aanvraag van 24.2.1894.
7. Wij Willen in de Gazette van Gent van 23.10.1887. en Cercle Artistique 'Wij Willen' in Journal de Gand van 24.10.1887 en RUG - Handschiftenzaal - Fonds Vliegende Blaadjes reeks I/W/11.
8. La Flandre Libérale, dagblad, uitgave van 16.7.1901.
9. Journal de Gand, dagblad, uitgave van 5.12.1918 en Ghendtsche Tydinghen, jaargang 1978, blz. 283.
10. Karel Van Keymeulen: *Vandalen halen stervende gladiator neer in Zuidpark in De Gentenaar van 26.11.1996*; *Stervende gladiator opgelapt in Het Volk van 6.10.1997*.
11. Lees over de stervende gladiator en de vier bronzen beelden o.m. in Ghendtsche Tydinghen, jaargang 1974, blz. 232.
12. SUZANNE JANSSENS: *De Gewonde Zwaardvechter*; in het Openluchtmuseum te Gent, 1980, blz. 269.
13. DAL: *Stervende Gladiator wacht op beslissing* in dagblad De Gentenaar van 21.5.1999.
14. *Le monument Vandevelde*, in: Gand, Guide Illustré, 1913, p. 53.
15. M. VAN GENT (Michel Steels): *De Gebroeders Van de Velde* in Ghendtsche Tydinghen, jaargang 1978, blz. 190 en M.S.; *Lodewijk Mast* in id., blz. 198.
16. Edm. DE VRIENDT: K.A.S.K. Gent, 1751-1926, aantekeningen, 1930.
17. SAG - Nota's Pierre Kluyskens - nr. 12.
18. A. CAPITEYN en J. DECAVELE: *In steen en brons van leven en dood*, 1981.
19. SAG: ASK (Academie voor Schone Kunsten) farde 69.
20. Gemeenteraadsverslagen: zitting van 31.12.1890, blz. 1124; 11.11.1892, blz. 818; 21.12.1896 (ASK - Begroting 1897) en zitting van 29.12.1896, pag. 1400.
21. Dictionnaire Biographique illustrée des Artistes en Belgique depuis 1830. Uitg. Arto, 1987.
22. Necrologie: *Mort de M. Louis Mast* in La Flandre Liberale van 16 juillet 1901.
23. RUG - Foto Louis Mast - Handschiftenzaal - Vliegende blaadjes reeks II/M/30.
24. RUG - Bibliotheek – Dagbladen – Le Petit Bleu du Matin, 10.7.1895, met karikatuur.
25. SAG - modern archief Reeks U. Academie des beaux arts. Personnel - Disponibilité Mr. Mast 1900 en Gemeenteraadszittingen van 6.7.1900 en 16.7.1900.
26. TOD: *Het Moorken is terug, maar wel kapot* in Het Volk van 20.6.2007; TOM DAMS: *'t Moorken klimt terug op zijn rots* in Het Volk van 19.10.2007; G&B: *Moorken keert terug naar het Citadelpark* in Passe Partout van 31.10.2007;
27. SAG - Archief ASK (Academie voor Schone Kunsten), nrs. 145 tot 153 en 453-454.
28. Gand, guide Illustré, 1913, p. 121. Ander beeldhouwwerk aan de toren werd toevertrouwd aan Aloïs De Beule en Theo Soudeyns voor de vier torenwachters en Oscar Sinia voor de acht leeuwen.
29. SAG - Nota's Pierre Kluyskens - nr. 12.
30. KAREL HAERENS: *Gentse Gevelbeelden*, nr. 4: in de Draecke (De Gekroonde Hoofden of de Graven van Vlaanderen), 1984.
31. SAG - Archief ASK (Academie voor Schone Kunsten) nrs. 154-156; 240-284; 453-454.